

Kaupunginhallitus	§ 234	11.10.2021
Kaupunginhallitus	§ 254	25.10.2021
Kaupunginhallitus	§ 264	08.11.2021
Kaupunginhallitus	§ 275	22.11.2021

Vuoden 2022 talousarvio

425/02.02.00/2021

Kaupunginhallitus 11.10.2021 § 234

Valmistelija: Hallintojohtaja Liisa Salo

Kaupunginhallitus antoi kokouksessaan 16.8.2021 § 170 vuoden 2022 talousarvion laadintaohjeen. Ohjeen mukaan käyttötalousmenot tulee budjetoida niin, että kunkin toimielimen menot palkkamenoja lukuun ottamatta ovat enintään vuoden 2021 talousarvion tasolla. Henkilöstömenot on ohjeistettu budjetoimaan siten, että elokuun 2021 palkkoja korotetaan 1,9 prosentilla. Lisäksi palkkavarauksissa on huomioitava vuonna 2021 tulevat työkokemuslisät. Palkat on ohjeistettu budjetoimaan kuluvan vuoden lopun mukaisella henkilöstörakenteella. Yt-neuvottelujen osatuloksena syntyneeseen kaupungin ja JHL:n kuuluvan kunnossapitohenkilöstön väliseen sopimukseen perustuen ostopalvelujen käyttö kiinteistöjen, teiden ja alueiden kunnossapito- ym. tehtäviin minimoidaan. Ao. tehtävät hoidetaan kaupungin omana työnä. Tämä on ohjeistettu huomioimaan ostopalvelujen budjetoinnissa.

Kuntayhtymä Kaksineuvoisen sekä jäsenkuntiensa Kauhavan kaupungin ja Evijärven kunnan välisessä neuvottelussa 7.4.2021 Kaksineuvoisen vuoden 2022 talousarvion laadinnan lähtökohdaksi asetettiin valtuuston joulukuussa 2020 hyväksymän Kaksineuvoisen vuoden 2021 talousarvion ja vuosien 2022 - 2023 taloussuunnitelman mukainen TS2022 rahoitusraami evästyksellä, että Kaksineuvoisen tulee huomioida jäsenkuntien toive em. rahoitusraamia pienemmistä kustannuksista. Jäsenkuntaneuvottelun mukaan talousarvio laaditaan ensin realistiseksi ja elokuussa 2022 tehdään tilanteen arviointi suhteessa taloussuunnitelmaan. 30.8.2021 pidetyssä jäsenkuntaneuvottelussa sekä Kauhava että Evijärvi toivat esiin, että kuntien taloudellinen tilanne ei kestä Kaksineuvoisen neuvottelussa esitetyn talousarvioversion mukaisia jäsenkuntaosuuksia.

Kuntayhtymä Kaksineuvoisen yhtymähallitus on kokouksessaan 7.9.2021 aloittanut vuoden 2022 talousarvion käsittelyn ja antanut jäsenkunnille tiedoksi vuoden 2022 alustavat rahoitusosuudet. Kauhavan kaupungin alustava maksuosuus Kaksineuvoisen menoihin on 66,66 miljoonaa euroa. Maksuosuus sisältää Kaksineuvoisen oman toiminnan nettokulujen lisäksi kaupungin maksuosuudet myös Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin ja Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymän menoihin. Kauhavan kaupungin alustava rahoitusosuus on 2,40 miljoonaa euroa eli 3,7 prosenttia kuluvan vuoden talousarvion mukaista rahoitusosuutta korkeampi. Vuoden 2022 taloussuunnitelmaan verrattuna alustava rahoitusosuus on 0,64 miljoonaa euroa korkeampi. Kaupunginjohtaja ja hallintojohtaja ovat kaupunginhallituksen puheenjohtajaa kuultuaan ilmoittaneet Kaksineuvoisen johtajalle, että Kauhavan maksuosuus saa kasvaa kuluvasta vuodesta enintään 2,3 prosenttia (65,8 miljoonaa euroa).

Myös kaupungin omat hallintokunnat ovat antaneet vuoden 2022 talousarvioesityksensä.

Esityksistä on laadittu oheismateriaalina oleva käyttötalouden tehtävätasoinen yhdistelmä.

Toimialojen talousarvioesitysten ja Kaksineuvoisen yhtymähallituksen 7.9.2021 käsittelemän rahoitusraamin mukaiset käyttötalousmenot ovat 113,07 miljoonaa euroa (TA2021 112,52 milj.euroa, kohdentamaton säästö huomioiden 115,32 milj.euroa). Hallintokuntien esitysten mukaan käyttötalousmenot kasvavat kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna 0,7 prosenttia (ilman kohdentamatonta säästöä 0,5 %). Vuoden 2020 tilinpäätökseen verrattuna käyttötalousmenojen yhteismäärä on 1,73 miljoonaa euroa korkeampi (+1,5 %).

Käyttötalousmenojen kokonaismäärä ei kuitenkaan ole verrannollinen vuosiin 2021 ja 2020. Maatalouslomitusta siirrytään 1.1.2022 Kurikan kaupungin järjestettäväksi. Nämä menot ovat sisältyneet kaupunginhallituksen määrärahaan. Vuonna 2021 maatalous- ja turkistarhauslomitukseen ja lomitushallintoon on budjetoitu 3,023 miljoonaa euroa ulkoisia menoja. Vuonna 2020 lomitukseen toteutuneet toimintamenot olivat 2,895 miljoonaa euroa. Ensi vuoden talousarviossa lomitukseen on budjetoitu ainoastaan KuEL-eläkemenoperusteisia maksuja, jotka saadaan laskuttaa Kurikan kaupungilta.

Talousarvioesityksessä on huomioitu myös Lappajärven kunnan ilmoitus, jonka mukaan kunta ostaa varhaiskasvatustaloutta 1.8.2022 alkaen Alajärven kaupungilta. Näin ollen Kauhavan kaupungin budjetissa on huomioitu Lappajärven varhaiskasvatuksesta aiheutuvat menot ja tulot vain seitsemän kuukauden ajalle. Tämän vaikutus on menoihin noin 350.000 euroa.

Käyttötaloustulot ovat hallintokuntien esitysten mukaan 5,53 miljoonaa euroa, kun vuodelle 2021 käyttötaloustuloja on budjetoitu 10,01 miljoonaa euroa. Toimialojen tuloarvioesitykset ovat siten 44,7 prosenttia kuluvaa vuotta pienemmät.

Tulojen rajuun pienenemiseen vaikuttaa useat tekijät. Maatalous- ja turkistarhalomituksesta saatavia tuloja on budjetoitu 3,11 miljoonaa euroa vuodelle 2021. Vuonna 2020 ao toiminnasta saatiin toimintatuottoja 3,01 miljoonaa euroa.

Kaupunginhallituksen vuoden 2021 tuloarvioon sisältyy 300.000 euron kertaluonteinen omaisuuden myyntivoitto. Vastaavaa tuloa ei ole huomioitu vuodelle 2022.

Varhaiskasvatustaloutta määrätymisperusteisiin 1.8.2021 tullut huojennus pienentää varhaiskasvatustaloutta kertymää. Tämä pienentää käyttötaloustuloja noin 145.000 euroa vuoteen 2021 verrattuna. Lisäksi Lappajärven siirryttyä ostamaan varhaiskasvatustaloutta Alajärven kaupungilta, pienenee kuntalaskutus noin 370.000 eurolla.

Verotulot on budjetoitu nykyisillä veroprosenteilla Kuntaliiton syyskuun 2021 kuntakohtaiseen veroennustekehikkoon perustuen. Kunnallisen tuloveron tuotoksi on budjetoitu 48,38 miljoonaa euroa ja kiinteistöveron tuotoksi 3,98 miljoonaa euroa. Kunnallisveron budjetoitu määrä on 1,79 miljoonaa euroa kuluvalla vuodelle budjetoitua korkeampi. Kuluvan vuoden toteuma tulee kuitenkin olemaan selvästi, jopa miljoona euroa budjetoitua korkeampi. Kuluvan vuoden ennusteeseen verrattuna kunnallisveron tuoton arvioidaan kasvavan 0,73 miljoonalla eurolla (1,5 %). Yhteisöveron tuotoksi on budjetoitu 3,49 miljoonaa euroa. Koronatoimenpiteenä kunnille myönnetty, vuosia 2020 ja 2021 koskenut yhteisöveron kuntien jako-osuuden tilapäinen 10 prosenttiyksikön korotus poistuu, mikä pienentää yhteisöveron tuottoa selvästi kuluvaan vuoteen verrattuna. Vuodelle 2021 budjetoitua verrattuna yhteisöveron tuotto laskee 0,58 miljoonalla eurolla ja toteumaennusteeseen nähden 1,21 miljoonalla eurolla.

Peruspalvelujen valtionosuus on budjetoitu Kuntaliiton 20.9.2021 julkaisemaan ennakkoliseen laskelmaan perustuen. Peruspalvelujen valtionosuudesta erotetaan omaksi eräkseen veromenetysten kompensatiot. Vuoden 2022 peruspalvelujen valtionosuuden määräksi arvioidaan 46,50 miljoonaa euroa ja veromenetysten kompensatioiden määräksi 10,32 miljoonaa euroa eli yhteensä 56,82 miljoonaa euroa. Tämä on peräti 2,87 miljoonaa euroa eli 5,3 prosenttia enemmän kuin kuluvan vuoden talousarviossa.

Peruspalvelujen valtionosuuden ja veromenetysten kompensatioiden lisäksi kunnille maksetaan valtionosuutta myös muun opetustoimen ja kulttuuritoimen järjestämiseen. Tässä yhteydessä kunnilta peritään rahoitusosuus ammatilliseen koulutukseen ja lukio-koulutukseen. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus on negatiivinen, mikäli tehtävä- tai oppilaskohtaisista valtionosuuksista ei kerry toisen asteen koulutuksen rahoittamiseen perittävää määrää suurempaa summaa. Kauhavan opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuden arvioidaan tässä vaiheessa olevan -552.000 euroa. Määrä vähennetään peruspalvelujen valtionosuudesta.

Valtiovarainministeriö julkaisee tarkennetut valtionosuuslaskelmat viikon 40 aikana. Lopulliset valtionosuuspäätökset saadaan vasta tammikuussa 2022 ja OKM:n vuoden 2022 valtionosuutta oikaistaan vielä loppuvuodesta 2022, kun vuoden 2021 oppilasmäärät ovat lopullisesti selvillä.

Talousarvioesityksen vuosikate on tällä hetkellä 4,41 miljoonaa euroa. Poistoja on tässä vaiheessa budjetoitu 5,97 miljoonaa euroa ja tilinpäätössiirtoja 0,16 miljoonaa euroa. Alustava tuloslaskelma on tällä hetkellä 1,40 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 4.10.2021 hallintosääntötarkistuksen, josta seuraa muutoksia organisaatorakenteeseen. Kaavoitus ja mittaus- ja mittauslaitteiden siirtyvät ensi vuoden alusta teknisen lautakunnan alaisuudesta ympäristölautakunnan alaisuuteen ja toimistohenkilöstö eri toimialoilta hallintopalveluiden toimialalle. Talousarvio on laadittu pääsääntöisesti nykyisen organisaatorakenteen mukaisena, ja uudesta organisaatiosta johtuvat määrärahasiirrot tehdään talousarvioon kaupunginjohtajan esityksessä.

Toimialojen vuodelle 2022 esittämien investointien kokonaismäärä on 17,09 miljoonaa euroa. Kaupunginhallitus käsittelee investointiosaa 25.10.2021 pidettävässä kokouksessa.

Tekninen johtaja ja sivistysjohtaja on on kutsuttu kokoukseen esittelemään oman toimialansa talousarvioesityksiä käyttötalouden osalta.

Kaupunginjohtajan esitys:

Kaupunginhallitus tutustuu vuoden 2022 talousarvion käyttötalousosaan ja tekee linjaukset jatkotoimenpiteistä.

Talousarvion käsittelyä jatketaan 25.10.2021 klo 12.

Päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan esityksen.

Kaupunginhallitus antoi johtoryhmälle tehtäväksi tehdä esitys talousarvion tasapainotta-

miseksi.

Kaupunginhallitus pyytää Kuntayhtymä Kaksineuvoisen yhtymähallitukselta selvitystä millä toimenpiteillä Kauhavan maksuosuutta voidaan pienentää 600.000 eurolla yhtymähallituksen käsittelyssä 12.10.2021 olevista jäsenkuntien rahoitusosuuksista.

Seuraavaan kokoukseen selvitetään millä toimenpiteillä kaupungille saadaan rekrytoitua koulupsykologi.

Selvitetään alle 3-vuotiaiden lasten kotihoidon tuen mahdollisen Kauhava-kuntalaisen vaikutus varhaiskasvatuspalveluiden kysyntään.

Maaomaisuuden hallintaa tehostetaan.

Pöytäkirjaan merkittiin, että

- Martti Puronvarsi poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn alkaessa klo 16.01
- Risto Mattila saapui kokoukseen tämän pykälän käsittelyn aikana klo 16.03
- tekninen johtaja Antti Hakola oli paikalla kokouksessa klo 16.14 - 16.58 esittelemässä teknisen toimialan talousarvioesitystä
- sivistysjohtaja Markku Viitasaari oli paikalla kokouksessa klo 16.58 - 17.42 esittelemässä sivistystoimialan talousarvioesitystä
- kokous keskeytettiin klo 17.42
- kokousta jatkettiin klo 18.01
- Kuntayhtymä Kaksineuvoisen johtaja Eija Ala-Toppari-Peltola oli paikalla kokouksessa klo 18.02 - 18.45 esittelemässä Kuntayhtymä Kaksineuvoisen talousarvioesitystä.

Lisätietoja: Hallintojohtaja Liisa Salo, puh. (06) 2412 9210, etunimi.sukunimi@kauhava.fi

Kaupunginhallitus 25.10.2021 § 254

Valmistelija: Hallintojohtaja Liisa Salo

Kaupunginhallituksen talousarvion jatkovalmistelua koskeva päätös on annettu tiedoksi Kuntayhtymä Kaksineuvoiselle 12.10.2021 aamulla siten, että se on ollut käytettävissä yhtymähallituksen kokouksessa samana iltana.

Yhtymähallitus on 12.10.2021 hyväksynyt Kuntayhtymä Kaksineuvoisen vuoden 2022 talousarvioesityksen ja lähettänyt sen jäsenkuntien valtuustojen hyväksyttäväksi. Yhtymähallitus on merkinnyt tiedoksi Kauhavan kaupunginhallituksen pyynnön selvityksestä, millä toimenpiteillä Kauhavan kaupungin maksuosuutta voidaan pienentää 600.000 euroa yhtymähallituksen käsittelyssä 12.10.2021 käsittelyssä olleista rahoitusosuuksista. Edelleen yhtymähallitus on päättänyt, että mikäli jäsenkuntien valtuustot päättävät hyvinvointiasemaverkoston supistamiseen liittyvistä toimenpiteistä, yhtymähallitus ottaa vuoden 2022 talousarvion tarvittavin osin uuteen käsittelyyn.

Yhtymähallitus ei siis ole antanut selvitystä niistä toimenpiteistä, joilla Kauhavan kaupungin vuoden 2022 rahoitusosuutta voitaisiin pienentää 600.000 eurolla.

Kaupungin johtoryhmä on käsitellyt vuoden 2022 talousarviota 18.10.2021 ja todennut, että talousarviota on mahdollista tasapainottaa jonkin verran leikkaamalla menoja. Kaupungin oman toimen menoleikkauksilla ei kuitenkaan saada talousarviota

tasapainoon. Esityslistan laadintahetkellä talousarvioesitys on 754.500 euroa alijäämäinen. Alijäämä on mahdollista kattaa osittain omaisuuden tuotoilla sekä myyntivoitoilla.

Vuoden 2022 talousarvioon sisältyy joitakin uusia vakanssiesityksiä. Konserni- ja henkilöstöjaosto käsittelee henkilöstösuunnitelman marraskuun alussa. Talousarvion tarkastelua jatketaan menojen ja tulojen osalta viranhaltijatyönä, ja sen jälkeen kaupunginhallituksessa 8.11.2021. Lopullinen talousarvioesitys käsitellään hallituksessa 22.11.2021 ja talousarviokirja 29.11.2021.

Investointiesitysten nettomäärä vuodelle 2022 on 17,0 miljoonaa euroa. Johtoryhmä aloittaa investointien käsittelyn kokouksessaan 27.10.2021 kaupunginhallituksen evästyksen pohjalta.

Johtoryhmä on kutsuttu kokoukseen talousarviopykälän käsittelyn ajaksi. Sivistysjohtaja ja henkilöstöjohtaja antavat kokouksessa koulupsykologin rekrytoinnista pyydetyn selvityksen. Varhaiskasvatuspäällikkö on kutsuttu kokoukseen selvittämään alle 3-vuotiaiden lasten kotihoidon tuen mahdollisen Kauhava-lisän vaikutuksia. Alustava selvitys on oheismateriaalina.

Kaupunginjohtajan esitys:

Kaupunginhallitus

1. tutustuu vuoden 2022 investointiesityksiin
2. jatkaa vuoden 2022 talousarvion käyttötalousosan käsittelyä
3. evästää johtoryhmää talousarvion jatkovalmistelusta.

Päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan esityksen.

Kaupunginhallitus

1. päätti, että talousarvion käyttötalousosan valmistelua jatketaan johtoryhmän esityksen sekä keskustelussa esille nostettujen asioiden pohjalta
2. päätti, että koulupsykologin rekrytoinnin yhteydessä voidaan käyttää määräaikaista rekrytointilisää ajalle 1.1. – 31.12.2022
3. tutustui investointiosaan ja jatkaa sen käsittelyä 22.11.2021.

Pöytäkirjaan merkittiin, että

- tämän pykälän käsittelyn aikana 25.10.2021 klo 14.42 – 15.29 paikalla kokouksessa oli Kuntayhtymä Kaksineuvoisen johtaja Eija Ala-Toppari-Peltola
- Janne Sankelo poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana 25.10.2021 klo 15.14
- kokous keskeytettiin 25.10.2021 klo 15.29
- kokousta jatkettiin 25.10.2021 klo 15.48
- tämän pykälän käsittelyn aikana 25.10.2021 klo 15.48 – 16.18 paikalla kokouksessa oli varhaiskasvatuspäällikkö Johanna Kärkkäinen

- tämän pykälän käsittelyn aikana 25.10.2021 klo 15.48 – 16.44 paikalla kokouksessa oli sivistysjohtaja Markku Viitasaari
- tämän pykälän käsittelyn aikana 25.10.2021 klo 16.18 – 16.44 paikalla kokouksessa oli henkilöstöjohtaja Päivi Niemistö
- kokous keskeytettiin 25.10.2021 klo 17.13
- Annukka Annala poistui kokouksesta 25.10.2021 klo 17.13
- kokousta jatkettiin 26.10.2021 klo 17.05
- kokous keskeytettiin 26.10.2021 klo 18.46
- kokousta jatkettiin 26.10.2021 klo 19.04
- tämän pykälän käsittelyn aikana 26.10.2021 klo 19.05 – 21.04 paikalla kokouksessa oli tekninen johtaja Antti Hakola
- kokous keskeytettiin 26.10.2021 klo 21.04
- kokousta jatkettiin 26.10.2021 klo 21.17.

Lisätietoja: Hallintojohtaja Liisa Salo, puh. (06) 2412 9210,
 etunimi.sukunimi@kauhava.fi

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 264

Valmistelija hallintojohtaja Liisa Salo ja sivistysjohtaja Markku Viitasaari

25.10.2021 pidetyn kaupunginhallituksen kokouksen jälkeen sivistysjohtaja ja varhaiskasvatuspäällikkö ovat valmistelleet tarkemman selvityksen lasten kotihoidontuen kuntalisän vaikutuksista varhaiskasvatuspalvelujen kysyntään sekä arvion kuntalisän kustannuksista.

Kauhavan kaupungin alueella varhaiskasvatuksen kysyntä on voimakkaasti noussut viimeisten 2 - 3 vuoden aikana. Kysyntä on kohdistunut suurimmaksi osaksi yli kolmivuotiaiden lasten varhaiskasvatuspaikkoihin.

Kotihoidon kuntalisää on Suomessa tutkittu erilaisilla opinnäytetöillä, selvityksillä ja akateemisilla tutkimuksilla. On tutkittu kotihoidossa olevia lapsia ja verrattu varhaiskasvatuksessa oleviin lapsiin. Asiaa on käsitelty myös naisten työllisyyden ja työllistymisen näkökulmasta. Kuntalisän käyttöön on liittynyt toiveita perheiden valinnanvapaudesta ja toisaalta järjestelmän on toivottu tuovan taloudellista säästöä sitä kautta, että varhaiskasvatuspalveluiden kysyntä olisi vähentynyt. Selkeätä näyttöä siitä, että kuntalisä olisi taloudellisesti kunnalle edullinen, ei ole saatu.

Kotihoidon kuntalisää on viime vuosina maksanut karkeasti viidennes kunnista. Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen Childcare-kyselytutkimuksessa 2016 verrattiin yksivuotiaiden lasten perheitä. Vertailussa oli kuntalisää maksavien kuntia ja sellaisia kuntia, jotka eivät maksa kuntalisää. Varhaiskasvatuksessa olevien määrä oli kuntalisäkunnissa 23 prosenttia. Sellaisissa kunnissa, joissa ei maksettu kuntalisää, varhaiskasvatuksessa oli 21 prosenttia yksivuotiaista. Kuntalisä ei näyttäisi siis vähentävän varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrää.

Etelä-Pohjanmaan muista kunnista verrokkikunniksi käyvät esimerkiksi Alajärvi ja Lapua. Alajärven kaupunki selvitti kuntalisää opinnäytetutkimuksen kautta v. 2012 - 2013. Järjestelmä oli käytössä 2012 - 2014, mutta siitä luovuttiin. Lapuan kaupunki otti kuntalisän käyttöön v. 2017. Aluksi sen piirissä oli yli 223 lasta, mutta käyttäjämäärät ovat laskeneet joka vuosi. Tänä vuonna kuntalisää maksetaan 116 lapsesta.

On myös huomioitava, että varhaiskasvatusmaksut ovat valtion toimenpiteiden johdosta

jatkuvasti laskeneet. 1.8.2021 alkaen varhaiskasvatusmaksun perusteena olevia tuloarvoja korotettiin niin, että varhaiskasvatusmaksut ovat reaaliarvoihin nähden huomattavasti pienempiä kuin vaikkapa 10 vuotta sitten. Tämä vähentää luonnollisesti kotihoidon houkuttelevuutta. On myös muistettava, että Kauhavalla on tällä hetkellä erinomainen työllisyys ja monilla aloilla on työvoimapula. Voimakas kannustaminen kotihoitoon on jossain määrin ristiriitaista.

Kauhavan varhaiskasvatuksen käyttäjiltä kysyttiin webropol-kyselyllä olisiko kuntalisän maksaminen vaikuttanut varhaiskasvatuksessa olevien alle kolmivuotiaiden varhaiskasvatuksen aloittamiseen. Kyselyn kohderyhmänä olivat alle kolmivuotiaiden lasten perheet. Varhaiskasvatuksessa on tällä hetkellä 118 (tilanne 2.11.2021) alle kolmivuotiaista lasta. Kyselyyn tuli 56 vastausta. Vastaaajista 43 olisi siirtänyt varhaiskasvatuksen aloittamista. Ajallisesti aloituksen siirtymisestä ei ole saatavilla tarkempaa tietoa. Perheet vastasivat myös kuinka suuri kuntalisä olisi oltava kuukaudessa, jotta hoidon siirtyminen olisi ollut harkinnassa. Vastaaajista 19 ilmoitti kuntalisän (kotihoitoon tuen sis. hoitoraha 342,95 euroa/kk + mahdollinen tuloperustainen hoitolisä 182,53 euroa/kk) olisi oltava 450 euroa/kk, jotta kotihoito olisi mahdollistunut. Muut eniten mainitut kuntalisän määrät olivat 300 euroa/kk ja 350 euroa/kk.

Pohdittaessa kotihoitoon tuen kuntalisän kustannusvaikutuksia, on huomioitava, että tällä hetkellä kotihoidossa on 126 alle kolmivuotiaista lasta. Kuntalisän koskettaisi siten huomattavasti suurempaa määrää lapsia kuin vain niitä, jotka ovat aloittaneet varhaiskasvatuksessa ilman, että molemmat vanhemmat ovat työllistyneet tai opiskelevat, näitä lapsia on vuosittain alle 10 kaikki ikäluokat huomioiden.

Valtakunnallisesti käydään tällä hetkellä keskustelua kotihoitoon tuen iän laskemisesta kolmesta vuodesta kahteen vuoteen. Tästä on keskusteltu mm. yhtenä keinona naisten työllisyyden lisäämiseksi.

Tällä hetkellä on meneillään perhevapaan uudistaminen, jonka on tarkoitus tulla käyttöön elokuulla 2022. Uudistuksella pyritään jakamaan vanhempien hoitovastuuta lapsesta uudella tavalla molempien vanhempien kesken, jolloin naisten varhaisempi työllistyminen lapsen syntymän jälkeen mahdollistuisi. Vanhempien yhteenlaskettu perhevapaiden kesto on kasvamassa ja vapaata voisi pitää useammassa jaksossa lapsen ensimmäisinä vuosina. Tällä hetkellä yhteenlaskettu perhevapaan kesto on hieman yli 12 kuukautta ja uudessa mallissa yli 14 kuukautta. Lapsella olisi edelleen oikeus aloittaa varhaiskasvatuksessa 9 kuukauden ikäisenä, mutta vanhempien pitäessä myöhemmin perhevapajaksoja, säilyisi lapsella varhaiskasvatuspaikka poissaolon ajan, eikä paikasta perittäisi poissaolon ajalta maksua. (Käytännössä varhaiskasvatuspaikka olisi tyhjillään lapsen poissaolon ajan, jolloin varhaiskasvatuksen kustannukset nousevat, koska muut kustannukset eivät tuolta ajalta poistu.)

Talousarvion käyttötalousosan valmistelua on jatkettu viranhaltijatyönä. Henkilöstömenot ovat tässä vaiheessa toimielinten esitysten mukaiset lukuun ottamatta joitakin sijaisten palkkojen karsimista sekä kunnossapitomestarin palkan lisäystä, joka ei sisältynyt teknisen lautakunnan esitykseen.

Palkkamäärärahat tarkennetaan talousarvioon sen jälkeen, kun kaupunginhallitus on käsitellyt vuoden 2022 henkilöstösuunnitelman. Hallintojohtajan talousarviotarkastelun yhteydessä on ilmennyt, että talousarvioon sisältyy myös merkittäviä palkkavarauksia sellaisiin uusiin, tässä vaiheessa määräaikaisiin vakansseihin, joita ei ole viety lainkaan henkilöstösuunnitelmaan. Henkilöstöresurssillisäystä esitetään erityisesti tekniselle

toimialalle, sekä palkattuna että ostopalveluna. Myös varhaiskasvatuksessa palkkavaraukset kasvavat merkittävästi. Näiden määrärahaesitysten käsittelyä jatketaan viranhaltijatyönä vielä ennen kaupunginhallituksen kokousta.

Talousarvioesitys on esityslistan laadintavaiheessa noin 200.000 euroa alijäämäinen. Talousarviossa on huomioitu rahastosijoituksen kotiuttamisesta saatava, nettovaikutukseltaan noin 210.000 euron korkotuotto. Tämä tarkoittaa sitä, että rahastosijoitusta ei nosteta vuoden 2021 puolella, eikä siitä kirjata korkotuottoa kuluvalle vuodelle.

Sivistysjohtaja ja varhaiskasvatuspäällikkö on kutsuttu kokoukseen esittelemään lasten kotihoidon kuntalisää koskevaa selvitystä.

Kaupunginjohtajan esitys:

1. Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi selvityksen lasten kotihoidon kuntalisästä Kauhavalla.
2. Talousarvion käyttötalousosaan tehdään henkilöstösuunnitelman mukaiset muutokset
3. Teknisen toimen ja varhaiskasvatuksen palkkavarauksmäärärahat tarkistetaan
4. Kaupunginjohtajan lopullinen esitys käyttötaloudesta ja investoinneista tuodaan kaupunginhallituksen käsittelyyn 22.11.2021.

Asian käsittely:

Keskustelun aikana tehtiin seuraavat esitykset, joilla evästetään jatkovalmistelua:

Harri Ojanperä esitti, että kaupunginjohtajan esitykseen lisätään seuraavat kohdat:

- Kauhavalla aletaan maksaa lasten kotihoidon Kauhava-kuntalisää 300 euroa/kk perheen yhdestä alle 3-vuotiaasta lapsesta, perheen sisarusosuus on 100 euroa/kk. Kuntalisää aletaan maksaa 1.8.2022 alkaen. Talousarvioon varataan kuntalisää varten rahaa noin 320.000 euroa ajalle 1.8. – 31.12.2022. Alkuvuoden 2022 aikana valmistellaan kuntalisän ehdot ja tuodaan ne hallitukselle sekä sen jälkeen valtuustolle hyväksyttäväksi.
- Kauhavan yhtenäiskouluun rekrytoidaan yksi koulupsykologi. Kauhavan yhtenäiskoulussa on n. 700 oppilasta, mikä on yhdelle koulupsykologille suositeltu oppilasmäärä. Muihin Kauhavan alueen kouluihin hankitaan psykologipalvelut ostopalveluna. Mikäli koulupsykologin rekrytoinnissa ei onnistuta, selvitetään mahdollisuus palkata psykiatrinen sairaanhoitaja korvaamaan osittain/tilapäisesti koulupsykologin työskentelyä. Kauhavan hyvinvointikertomus edellyttää panostusta koulupsykologin hankintaan. Mahdollisiin rekrytointeihin varataan jo varatun lisäksi noin 30.000 euroa.

Tuula Mäki-Fränti, Sirpa Lammi, Tiina Roumio, Jorma Kari ja Emma Kivikangas kannattivat Ojanperän molempia lisäesityksiä.

Susanna Saarimaa kannatti Ojanperän koulupsykologiresurssin lisäämistä koskevaa esitystä.

Petri Hietamäki esitti, että kaupunginjohtajan esitykseen lisätään seuraava kohta: Kauhava-lisän käyttöönotto ja toimivuus selvitetään vuoden 2022 aikana. Samalla selvitetään palvelusetelin käyttöönotto varhaiskasvatuksessa sekä selvitetään tarve englanninkieliselle päiväkodille. Johtopäätökset huomioidaan vuoden 2023 budjetissa.

Minna Mäntylä kannatti Petri Hietamäen esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että kaupunginhallitus on yksimielisesti kaupunginjohtajan esityksen kannalla.

Edelleen puheenjohtaja totesi, että talousarvion jatkovalmistelun evästämiseen on tehty kolme kannatettua, erillistä esitystä, joiden huomioimisesta on suoritettava erilliset äänestykset.

Puheenjohtaja totesi, että ensimmäisenä äänestetään Harri Ojanperän lisäesityksestä, että talousarvion jatkovalmistelussa huomioidaan 1.8.2022 tuleva lasten kotihoidon Kauhava-kuntalisä.

Puheenjohtajan esityksestä äänestys hyväksyttiin toimitettavaksi nimenhuutoäänestyksenä siten, että ne, jotka kannattavat Harri Ojanperän esitystä kuntalisän viemisestä osaksi talousarvion käyttötalousosaa, äänestävät "jaa" ja ne, jotka eivät kannata kuntalisän viemistä osaksi käyttötalousosaa, äänestävät "ei".

Suoritettussa äänestyksessä annettiin

- 9 "jaa"-ääntä
- 3 "ei"-ääntä.

Harri Ojanperän kuntalisän käyttöönottoa ja lisäämistä käyttötalousosaan koskevan esityksen puolesta äänestivät Teemu Hakala, Aapo Kamppinen, Jorma Kari, Emma Kivikangas, Sirpa Lammi, Risto Mattila, Tuula Mäki-Fränti, Harri Ojanperä ja Tiina Roumio.

Esityksen hylkäämisen puolesta äänestivät Petri Hietamäki, Susanna Saarimaa ja Minna Mäntylä.

Puheenjohtaja totesi, että Harri Ojanperän esitys tuli hyväksytyksi äänin 9 – 3.

Puheenjohtaja totesi, että toisena äänestetään Harri Ojanperän lisäesityksestä, että talousarvion käyttötalousosan jatkovalmistelussa huomioidaan koulupsykologiresurssin lisääminen.

Puheenjohtajan esityksestä äänestys hyväksyttiin suoritettavaksi nimenhuutoäänestyksenä siten, että ne, jotka kannattavat Harri Ojanperän esitystä koulupsykologiresurssin lisäämisestä, äänestävät "jaa", ja ne, jotka eivät kannata resurssin lisäämistä, äänestävät "ei".

Suoritettussa äänestyksessä annettiin

- 12 "jaa"-ääntä
- 0 "ei"-ääntä.

Puheenjohtaja totesi, että Ojanperän esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Puheenjohtaja totesi, että kolmantena äänestetään Petri Hietamäen lisäesityksestä,

että vuoden 2022 aikana selvitetään Kauhava-lisän käyttöönotto ja toimivuus, Samalla selvitetään palvelusetelin käyttöönotto varhaiskasvatuksessa sekä selvitetään tarve englanninkieliselle päiväkodille. Johtopäätökset huomioidaan vuoden 2023 budjetissa.

Puheenjohtajan esityksestä äänestys hyväksyttiin suoritettavaksi nimenhuutoäänestyksenä siten, että ne, jotka kannattavat Petri Hietamäen esityksen huomioimista talousarvion jatkovalmistelussa, äänestävät "jaa", ja ne, jotka eivät kannata Hietamäen esityksen huomioimista, äänestävät "ei".

Suoritettussa äänestyksessä annettiin

- 3 "jaa"-ääntä
- 9 "ei"-ääntä.

Hietamäen lisäesityksen puolesta äänestivät Petri Hietämäki, Susanna Saarimaa ja Minna Mäntylä.

Esityksen hylkäämisen puolesta äänestivät Teemu Hakala, Aapo Kamppinen, Jorma Kari, Emma Kivikangas, Sirpa Lammi, Risto Mattila, Tuula Mäki-Fränti, Harri Ojanperä ja Tiina Roumio.

Puheenjohtaja totesi, että Petri Hietamäen esitys hylättiin äänin 3 – 9.

Päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan esityksen seuraavilla lisäyksillä:

- Kauhavalla aletaan maksaa lasten kotihoidon Kauhava-kuntalisää 300 euroa/kk perheen yhdestä alle 3-vuotiaasta lapsesta, perheen sisarusosuus on 100 euroa/kk. Kuntalisää aletaan maksaa 1.8.2022 alkaen. Talousarvioon varataan kuntalisää varten rahaa noin 320.000 euroa ajalle 1.8. – 31.12.2022. Alkuvuoden 2022 aikana valmistellaan kuntalisän ehdot ja tuodaan ne hallitukselle sekä sen jälkeen valtuustolle hyväksyttäväksi.
- Kauhavan yhtenäiskouluun rekrytoidaan yksi koulupsykologi. Kauhavan yhtenäiskoulussa on n. 700 oppilasta, mikä on yhdelle koulupsykologille suositeltu oppilasmäärä. Muihin Kauhavan alueen kouluihin hankitaan psykologipalvelut ostopalveluna. Mikäli koulupsykologin rekrytoinnissa ei onnistuta, selvitetään mahdollisuus palkata psykiatrinen sairaanhoitaja korvaamaan osittain/tilapäisesti koulupsykologin työsarkaa. Kauhavan hyvinvointikertomus edellyttää panostusta koulupsykologin hankintaan. Mahdollisiin rekrytointeihin varataan jo varatun lisäksi noin 30.000 euroa.

Pöytäkirjaan merkittiin, että

- sivistysjohtaja Markku Viitasaari ja varhaiskasvatuspäällikkö Johanna Kärkkäinen olivat paikalla kokouksessa klo 16.55 – 17.44 esittelemässä lasten kotihoidon kuntalisää koskevaa selvitystä
- kokous keskeytettiin klo 20.10
- kokousta jatkettiin 20.21.

Lisätietoja: Hallintojohtaja Liisa Salo, puh. (06) 2412 9210, etunimi.sukunimi@kauhava.fi

Valmistelija: Hallintojohtaja Liisa Salo

Vuoden 2022 talousarvion valmistelua on jatkettu investointien ja käyttötalouden osalta. Investoinnit käsitellään tässä vaiheessa erillisenä asiana kaupunginhallituksessa.

Käyttötalousosa

Käyttötalousosan valmistelua on jatkettu kaupunginhallituksen linjausten mukaisesti. Talousarvioesitykseen on lisätty lasten kotihoidon kuntalisää varten 220.000 euron määräraha. Määrärahassa on arvioitu kuntalisän piiriin tulevien alle kolmevuotiaiden ja heidän sisarusten lukumäärä. Kuntalisä on huomioitu ensi vuoden osalta viidelle kuukaudelle 1.8. - 31.12.2022. Kuntalisän vuosikustannukseksi tulisi 528.000 euroa. Laskentalukuina on käytetty 300 euroa yhdestä alle kolmevuotiaasta ja 100 euroa sisaruksesta. Kuntalisän kriteerit valmistellaan kevään 2022 aikana, ja ne tuodaan valtuuston hyväksyttäväksi. Samalla selvitetään kuntalisän hallinnoinnin tarvitsema henkilöstöresurssi ja sen järjestäminen.

Henkilöstömenot on pääsääntöisesti budjetoitu kaupunginhallituksen hyväksymän henkilöstösuunnitelman mukaisina. Uusina, henkilöstömenoja lisäävinä vakansseina talousarviossa on huomioitu kokoaikaiset nuoriso-ohjaajan ja koulukuraattorin toimet. Nämä huomioiden kaupungilla on jatkossa kolme nuoriso-ohjaajaa ja neljä kuraattoria, joiden työpanos on 3,55 henkilötyövuotta.

Musiikkiopistoon perustetaan virkasuhteinen tuntiopettajan virka 1.8.2022 alkaen. Viran perustamisella ei ole taloudellisia vaikutuksia, koska vastaava määrä opetustunteja vähenee musiikkiopiston muilta opettajilta.

Perusopetukseen on tulossa useita uusia virkoja 1.8.2022 alkaen. Näillä ei kuitenkaan ole kustannuksia lisääviä vaikutuksia, koska kyse on vakinaistamisista tai muista virkajärjestelyistä. Elokuun alusta perustetaan perusopetuksen lehtorin (liikunta ja terveystieto) virka. Ao tehtävän opetusta on hoidettu useita vuosia määräaikaisilla palvelussuhteilla, joihin ei enää ole laillista perustetta. 1.8.2022 alkaen perustetaan myös viisi luokanopettajan virkaa. Virkoihin siirretään vastaavaa tehtävää hoitaneet, toistaiseksi valitut virkasuhteiset tuntiopettajat.

Varhaiskasvatuksen vastuualueelle tulee 1.8.2022 alkaen kolme varhaiskasvatuksen opettajan vakainaista tehtävää. Näistä kahta on hoidettu määräaikaisina palvelussuhteina eli näiden osalta kyseessä on vakinaistaminen. Yksi varhaiskasvatuksen opettajan toimi tulee Evijärvelle. Tarve johtuu henkilöstöjärjestelyistä, joita tehdään Lappajärven varhaiskasvatuksen siirtyessä Alajärven kaupungin toiminnaksi. Tämän varhaiskasvatuksen opettajan rekrytointi edellyttää Evijärven kunnan suostumusta.

Talousarvioon sisältyy myös 10 lastenhoitajan toimen vakinaistaminen. Näitä kaikkia on hoidettu tähän saakka määräaikaisesti. Lastenhoitajien vakansseista 6 kohdistuu esiopetukseen. Kauhavalla käyttöön otettavan lasten kotihoidon kuntalisän oletetaan vähentävän varhaiskasvatuksen kysyntää ja koska varhaiskasvatuksen kysyntä muutenkin vaihtelee, tulee varhaiskasvatuksen vakinaistamiset käsitellä täyttölupamenettelyn kautta kevään 2022 aikana.

Puhtauspalveluiden talousarvioon sisältyy 4,5 uutta laitoshuoltajan tointa 1.7.2022 alkaen. Näitä ei ole käsitelty henkilöstösuunnitelmassa. Uusien vakanssien tarve johtuu uusien tilojen valmistumisesta sekä siitä, että puhtauspalvelut näkee oman siivouksen ostopalvelua paremmaksi vaihtoehdoksi rakennusten kunnossa pysymiselle ja

sisäilmaongelmilta välttymiselle. Puhtauspalveluissa on tehty ulkopuolisen arvioijan toimesta siivouksen mitoitus, ja myös tästä seuraa pieni lisäresurssitarve. Koska tuotantotavan muutosta ostopalvelusta omaksi toiminnaksi ei ole käsitelty teknisessä lautakunnassa, eikä resurssilisäystä henkilöstösuunnitelmassa, on asia vietävä talven 2022 aikana teknisen lautakunnan käsiteltäväksi siten, että oman siivouksen ja ostopalvelun laatuvertailuselityksen lisäksi käsittelyssä on myös kustannusvertailu. Mikäli tekninen lautakunta päätyy omaan tuotantoon, avataan henkilöstösuunnitelma tältä osin uudelleen käsiteltäväksi keväällä 2022.

Maankäyttö- ja ympäristö -vastuualueelle on varattu maankäyttöasiantuntijan palkkausmääräraha 1.9.2022 alkaen. Vakanssi on ollut täytettynä määräaikaisena maankäyttöinsinöörin nimikkeellä siten, että sitä on hoitanut kaavoitussihteerin toimenhaltija, ja kaavoitussihteerin tehtävä on ollut täyttämättä. Maankäyttöasiantuntijan tehtävä vapautuisi, kun vt. maankäyttöinsinööri siirtyisi takaisin kaavoitussihteerin tehtävään, jonka nimike esitetään muutettavaksi kaavoitusasiantuntijaksi. Muutoksesta seuraa tehtäväkohtaisen palkan tarkistaminen. Maankäyttöinsinöörin nimike muutetaan -asiantuntijaksi. Keväällä 2020 käytyjen yt-neuvottelujen yhteydessä toteutetussa vakanssitarkastelussa ei tullut esille tarvetta lisätä kaavoituksen ja mittauksen henkilöstöä, vaan tarkastelun seurauksena vähennettiin yksi kartoittajan toimi. Ennen esitettyjä tehtäväjärjestelyjä on tehtävä tarkka selvitys lisätarpeesta perusteluineen. Tämän jälkeen kaupunginhallitus ratkaisee toimen täyttämisen täyttölupamenettelyn kautta.

Maatalous- ja turkistarhauslomitus siirtyvät vuoden 2022 alusta Kurikan kaupungin järjestettäväksi. Tämä tarkoittaa Kauhavan henkilöstömäärään noin 49 henkilötyövuoden vähentymistä. Henkilöstö vähenee myös 1.8.2022, kun Lappajärven alueella varhaiskasvatuspalveluja tuottava henkilöstö, noin 20 työntekijää, siirtyy Alajärven kaupungin palvelukseen.

Palkkamäärärahat on varattu siten, että elokuun 2021 palkkoja on korotettu 1,9 prosentilla. Kunta-alan työ- ja virkaehtosopimukset päättyvät 28.2.2022, eikä talousarviota laadittaessa ole tiedossa vuonna 2022 palkkoihin tulevien sopimuskorotusten taso.

Käyttötalousosa ei ole suoraan vertailukelpoinen vuoteen 2021 johtuen mm. lomituksen ja Lappajärven alueen varhaiskasvatuksen tulojen ja kulujen poistumisesta. Talousarviossa on huomioitu myös 1.1.2022 voimaan tuleva hallintosääntö ja siitä seuraavat organisaatiomuutokset. Toimistohenkilöstön palkkamenot on siirretty eli hallintokunnilta kaupunginhallituksen määrärahaan. Kaavoitus- ja mittauspalvelut sekä metsätilojen hoidon tulot ja menot on siirretty teknisen lautakunnan alaisuudesta ympäristölautakunnalle.

Toimielinten määrärahojen ja tuloarvioiden vertaaminen kuluvan vuoden talousarvioon ja vuoden 2020 tilinpäätöstietoihin ei anna täysin oikeaa kuvaa. Myös toimintatuottojen (käyttötaloustulojen) ja toimintakulujen (käyttötalousmenojen) yhteismäärää ei voida suoraan verrata kuluvaan ja edelliseen vuosiin.

Keskusvaalilautakunnalle esitetään 79.110 euron määrärahaa vuoden 2022 aluevaalien järjestämiseen. Oikeusministeriön korvaa kunnille vaalikustannuksia, ja korvauksen määräksi on arvioitu 25.000 euroa.

Tarkastuslautakunnan määrärahasiis esitetään 35.870 euroa, joka on saman tasoinen kuin kuluvan vuoden määräraha.

Kaupunginvaltuuston 97.900 euron määräraha on vuoteen 2021 verrattuna 4.190 euroa (+4,5 %) korkeampi. Määrärahassa on huomioitu kokouskulujen lisäksi valtuuston opintomatkan kulut.

Kaupunginhallituksen määräraha 4.657.690 euroa on 2.547.800 euroa eli 35,4 prosenttia kuluvan vuoden määrärahaa alhaisempi. Tuloarvio 518.130 euroa on 3.515.940 euroa (-87,2 %) kuluvaan vuoteen pienempi. Kaupunginhallituksen menoissa ja tuloissa näkyy maatalous- ja turkistarhauslomituksen poisjäänti pienentävinä sekä toimistohenkilöstön palkkojen huomioiminen menoja lisäävänä.

Perusturvan 67.783.920 euron määrärahaan sisältyy kaupungin maksuosuus Kuntayhtymä Kaksineuvoisen menoihin, jotka sisältävät myös maksosuudet Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin ja Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymän menoihin. Kaksineuvoisen määräraha on budjetoitu kaupunginvaltuuston 15.11.2021 hyväksymän talousarvion mukaisena. Perusturvan määrärahaan sisältyy myös kaupungin maksuosuus Seinäjoen kaupungille ympäristöterveydenhuollosta sekä aikaisemmista palvelusuhteista tulevat, perusturvapalveluihin kohdistuvat Kuel-eläkemenoperusteiset maksut. Vuoden 2021 talousarvioon verrattuna perusturvan määräraha nousee 2.012.710 euroa (+3,1 %).

Kasvatus- ja opetuslautakunnan määräraha 22.094.940 euroa on 173.820 euroa (0,8 %) kuluvan vuoden määrärahaa korkeampi. Talousarviossa on huomioitu Ylihärmän koulukeskuksen valmistumisesta seuraava Ylihärmän Kirkonkylän ja Hakolan koulun sekä Ylihärmän yläkoulun yhdistyminen Ylihärmän yhtenäiskouluksi. Kuluvaan vuoteen verrattuna sekä tuloja että menoja pienentää Lappajärven varhaiskasvatuspalvelujen tuotantovastuun päättymisen 31.7.2022. Tuloja pienentää myös varhaiskasvatusmakuihin lakimuutoksella 1.8.2021 tullut alennus. Menoja kasvattaa jo aikaisemmin esittelytekstissä mainittu lasten kotihoidon kuntalisä sekä oppivelvollisuusiän nostosta seuraava lukioiden menojen nousu. Menoja pienentää mm. toimistohenkilöstön palkkojen siirtyminen kaupunginhallituksen määrärahaan. Lautakunnan määrärahassa on huomioitu koulupsykologin rekrytointi Kauhavan koulukeskukselle. Muiden yksikköjen osalta psykologipalvelu hankitaan ostopalveluna. .

Elämänlaatulautakunnalle osoitetaan 2.857.490 euron määräraha. Määräraha nousee 77.840 eurolla (+2,8 %) kuluvaan vuoteen verrattuna. Lautakunnan tuloarvio on 337.810 euroa, missä on kasvua kuluvan vuoden arvioon 59.110 euroa (+17,8 %). Lautakunnan budjettiin sisältyy Harrastamisen riemua kaikkialla -hanke, joka lisää sekä menoja että tuloja "normaalivuoteen" verrattuna .

Teknisen lautakunnan määräraha 12.919.880 euroa on 257.960 (-2,0 %) kuluvan vuoden määrärahaa alhaisempi erityisesti siksi, että kaavoitus- ja mittauspalvelut ja metsätilojen hoito siirtyvät ympäristölautakunnalle. Lautakunnan tuloarvio on 2.472.370 euroa ja se on 156.590 euroa (-6,0 %) kuluvan vuoden tuloarviota alhaisempi. Muutosta selittää mm. Kauhavan Vesi Oy:itä vesihuolto-omaisuudesta perittävän vuokran pieneminen, poistojen pienentyessä vastaavalla määrällä, sekä metsänmyyntitulojen siirtyminen ympäristölautakunnalle.

Ympäristölautakunnalle osoitetaan 760.870 euron määräraha. Määräraha nousee vuoteen 2021 verrattuna. 300.900 eurolla (+65,4 %). Lautakunnan tuloarvio on 213.600 euroa eli tuloarvio nousee 59.000 eurolla (+38,2 %) kuluvaan vuoteen verrattuna. Muutos selittyy organisaatiomuutoksella, mutta myöskin selvästi kasvavilla asiantuntijapalveluiden ostoilla.

Käyttötalousmenojen kokonaismääräksi muodostuu 112.287.670 euroa, mikä on 34.850 euroa vähemmän (-0,0 %) kuin vuoden 2021 talousarviossa. Lomituspalvelujen ja Lappajärven varhaiskasvatuksen menojen poistuminen huomioiden menojen pienenemistä voidaan pitää yllättävänkin vähäisenä. Kaupungin omassa toiminnassa menokasvu kuitenkin on maltillista, mutta perusturvamenojen kasvu yli kahdella miljoonalla eurolla nostaa selvästi käyttötalousmenojen kokonaismäärää.

Käyttötaloustulojen yhteismäärä on 5.731.690 euroa. Käyttötaloustulot pienenevät 4.277.080 euroa (-42,7 %) kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna.

Tuloslaskelmaosa

Toimintakate eli käyttötaloustulojen ja -menojen erotuksen määräksi muodostuu -106.473.460 euroa. Toimintakate osoittaa sen määrän, mikä palvelutuotannon kuluista tulee kattaa verorahoituksella eli verotuloilla ja valtionosuuksilla ja se on aina kunnilla negatiivinen. Toimintakate on peräti 4.206.180 euroa (-4,1 %) kuluvan vuoden budjetoitua toimintakatetta heikompi.

Verotulot on budjetoitu viimeisimmän käytössä olevan veroennustekehikon (9/2021) perusteella. Verotulojen määräksi arvioidaan 55.865.000 euroa. Verotulot kasvavat kuluvalle vuodelle budjetoidusta 1.184.000 euroa. Kuluvan vuoden ennustettuun verokertymään nähden verotulot pienenevät 476.000 eurolla. Tämä selittyy yhteisövero tilapäisen jako-osuuden 10 prosenttiyksikön korotuksen poistumisesta .

Valtionosuuksien määräksi arvioidaan 56.515.500 euroa, mikä on peräti 3.204.000 euroa vuodelle 2021 budjetoitua enemmän. Valtionosuudet on budjetoitu VM:n ja Kuntaliiton ennakoituun valtionosuuden määrään perustuvina.

Korkotuottojen määräksi on budjetoitu 265.500 euroa. Summassa on huomioitu kaupunginhallituksen päättämä rahastosijoituksen tuoton kotiutus. Kuluvan vuoden budjetoituun verrattuna korkotuottoja odotetaan saavan 124.900 euroa enemmän. Budjetoitu määrä ei tosin toteudu tänä vuonna, koska em. sijoituksen tuoton kotiutus päätettiin siirtää vuoden 2022 puolelle.

Muiden rahoitustuottojen määräksi arvioidaan 374.200 euroa, mikä on 7.300 euroa kuluvalle vuodelle budjetoitua vähemmän. Budjetoinnissa on huomioitu vuonna 2021 myönnettyt uudet takaukset ja niistä laskutettavat takausprovisiot. Korkokuluihin on varattu 600.000 euroa eli sama määrä kuin vuodelle 2021. Vaikka kaupungin lainakanta kasvaa voimakkaasti, pysyvät korkomenot kohtuullisina historiallisen alhaisen korkotason seurauksena. Korkomenoja hillitään myös lyhytaikaisia rahoitusinstrumentteja. käyttämällä.

Muihin rahoituskuluihin on budjetoitu 84.000 euroa. Määrä on 38.700 euroa korkeampi kuin vuoden 2021 talousarviossa. Kasvu johtuu rahastosijoituksen nostosta seuraavasta hallinnointipalkkiosta.

Vuoden 2022 budjetoiduksi vuosikatteen muodostuu 5.862.740 euroa. Vuoden 2021 budjetoitu vuosikate on 5.602.020 euroa.

Suunnitelman mukaisiin poistoihin on varattu 6.034.900 euroa, mikä on 286.780 enemmän kuin kuluvalle vuodelle .

Tilinpäätössiirtoina puretaan ylijäämärahasto- ja yhdistymisavustusvaroilla rahoitetuista

investoinneista muodostettua poistoeroa 161.400 eurolla sekä henkilöstörahastoa 60.000 eurolla.

Edellä mainittujen erien jälkeen tilikauden 2022 budjetoiduksi ylijäämäksi muodostuu 49.240 euroa.

Rahoitusosa

Kaupungin talous on vuonna 2022 tasapainossa. Koska investointiohjelma on kuitenkin poistotasoa selvästi korkeampi, jopa kohtuuttoman raskas, investoinnit joudutaan rahoittamaan kokonaisuudessaan lainarahalla.

Rahoituslaskelmassa on huomioitu mahdollinen 10 miljoonan euron kassalainoitus eri tytäryhtiöille. Kun kassalainat maksetaan takaisin vuoden 2022 aikana, ei niistä aiheudu pitkäaikaista rahoitustarvetta kaupungille, eikä niillä ole nettovaikutusta rahoituslaskelmaan.

Rahoituslaskelman mukaan toiminnan ja investointien rahavirta on 8.942.140 euroa negatiivinen. Kun vuonna 2022 otetaan uutta lainaa 14.600.000 euroa, muodostuu rahoituksen rahavirraksi 8.870.000 euroa. Kaupungin rahavarat pienenevät 72.140 euroa vuonna 2022.

Taloussuunnitelma

Vuosien 2023 - 2024 taloussuunnitelmaan liittyy merkittäviä epävarmuustekijöitä 1.1.2023 tulevan hyvinvointialueuudistuksen takia. Uudistus vaikuttaa paitsi käyttötalous-tuloihin ja -menoihin, myös varsin merkittävästi verotuloihin ja valtionosuuksiin. Kaikkien kuntien tuloveroprosenttia leikataan samalla prosenttiyksiköllä, jonka lopullinen taso selviää alkukesästä 2022. Valtionosuuksista poistetaan sote-palveluiden rahoitustekijät, ja myös verotulotasaukseen tulee merkittäviä muutoksia. Vuoden 2023 valtionosuuksien määrä tarkentuu vuoden 2022 aikana, mutta lopulliset tarkistukset tehdään vasta vuonna 2023 vuoden 2022 tilinpäätösten valmistuttua.

Vuoden 2023 taloussuunnitelmassa on huomioitu Kuntayhtymä Kaksineuvoisen maksuosuuden poistuminen lukuun ottamatta työpajatoimintaa, palveluliikennettä ja työmarkkinatuen kuntarahoitusta. Hyvinvointialueelle siirtyy myös pelastuslaitoksen menot. Kaupunki ei enää vuonna 2023 tuota sote-aterioita, minkä johdosta niihin liittyvät tuotot ja kulut on poistettu tuloslaskelmasta. Koulupsykologi, -kuraattori- ja psykiatrisen sairaanhoitajan palvelut siirtyvät niin ikään hyvinvointialueen vastattaviksi. Lisäksi tuloslaskelmassa on huomioitu Lappajärven alueen varhaiskasvatuksen tulojen ja menojen poistuminen kokonaisuudessaan. Keskuskeittiön käyttöönoton on arvioitu vähentävän 2 henkilötyövuotta vuonna 2023. Vuodelle 2022 budjetoitu rahastotalletuksen korkotuotto on poistettu suunnitelmavuosilta.

Henkilöstökuluihin on huomioitu 1,35 prosentin korotus sekä vuodelle 2023 että 2024. Nykyiset kunta-alan sopimukset ovat voimassa 28.2.2022 saakka, eli suunnitelmavuosien mahdollisten palkankorotusten taso ei vielä ole tiedossa.

Myös palvelujen ostoihin on tehty 1,35 prosentin korotus. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden sekä muiden toimintakulujen määrää on korotettu 1,0 prosentilla molempina suunnitelmavuosina. Avustusten määrä on pidetty vuoden 2022 tasolla lukuun ottamatta lasten kotihoidon kuntalisää, jonka kustannus on huomioitu koko vuodelle vuodesta 2023 alkaen.

Isojen investointien seurauksena poistojen määrä nousee, tosin suhteellisen hallitusti johtuen monien kohteiden poistojen päättymisestä lähivuosina.

Kuten taloussuunnitelmaosan alussa todettiin, on vuosien 2023 ja 2024 talouden ennustaminen hyvinvointialueuudistuksen vuoksi hyvin haasteellista. Vuosi 2023 näyttää muodostuvan lievästi, ja vuosi 2024 selvästi alijäämäiseksi. Suunnitelmavuosia tarkastellaan uudelleen, kun verorahoituksen taso on paremmin selvillä.

Tasetarkastelussa on huomioitu vuodelle 2021 hyväksytyyn talousarvion mukainen ylijäämätaso, jonka myös arvioidaan toteutuvan. Vuoden 2022 talousarvio on tasapainossa. Vaikka taloussuunnitelman mukaan vuodet 2023 ja 2024 näyttäisivät muodostuvan alijäämäisiksi, pysyy tase kuitenkin ylijäämäisenä. Taloussuunnitelman mukaan vuoden 2024 lopussa lopussa tase on 5.662.000 ylijäämäinen.

Strategiset tavoitteet

Kuntalain 110 §:n mukaan talousarvio- ja suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Kaupunginhallituksen 16.8.2021 antaman talousarvion laadintaohjeen mukaan talousarvion sisällytetään valtuustoon nähden sitovat, toimielinkohtaiset strategiset tavoitteet. Tavoitteita asetetaan 4 - 5 / toimielin. Lautakunnat ovat käsitelleet tavoitteensa talousarviokokouksissaan. Niihin on jatkokäsittelyssä tehty joitain stilistisiä muutoksia.

Kaupunkikonsernille asetetaan omat, erilliset tavoitteet. Konserni- ja henkilöstöjaosto on käsitellyt tavoitteet kokouksessaan 21.10.2021. Konsernin tavoitteet ovat oheismateriaalina.

Vaikka vuoden 2022 talousarvio on tasapainossa, on kaupungin taloudessa haasteita. Raskas investointiohjelma lisää poistoja, mikä edellyttää vuosikatetason nousemista vastaavasti. Kaupungin lainamäärä tulee kasvamaan vielä vuodet 2022 ja 2023, mistä seuraa lainanlyhennysten määrän kasvaminen. Jotta lainamäärää saadaan lyhennettyä, tulee kaupungin vuosikatteen olla selväsi investointien määrää korkeampi. Tähän tilanteeseen tulee päästä viimeistään vuonna 2025, mielellään jo aikaisemminkin..

Liitteenä on

- yhdistelmä käyttötalouden määrärahoista ja tuloarvioista
- tuloslaskelma
- rahoituslaskelma
- taloussuunnitelma
- toimielinkohtaiset strategiset tavoitteet.

Kaupunginjohtajan esitys:

Kaupunginhallitus

1. hyväksyy strategiset tavoitteet vuodelle 2022
2. hyväksyy käyttötalousosan määrärahat ja tuloarviot liitteen mukaisena
3. hyväksyy tuloslaskelman liitteen mukaisena
4. hyväksyy rahoituslaskelman liitteen mukaisena

5. hyväksyy taloussuunnitelman liitteen mukaisena
6. laatii talousarviokirjan, joka sisältää käyttötalousosan, investointiosan, rahoitusosan ja taloussuunnitelmaosan 29.11.2021 pidettävään kokoukseen em. laskelmiin perustuen.

Päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan esityksen.

Lisätietoja: Hallintojohtaja Liisa Salo, puh. (06) 2412 9210,
etunimi.sukunimi@kauhava.fi
